

Sygn. akt VI ACa 531/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Małgorzata Kuracka (spr.)

Sędzia SA – Krzysztof Tucharz

Sędzia SO (del.) – Beata Waś

Protokolant: – st. sekr. sąd. Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy ze skargi Gminy K. i Miejskiego Ośrodka (...) w K.

o wznowienie postępowania

w sprawie z wniosku P. M.

o zarejestrowanie tytułu prasowego

na skutek apelacji Gminy K.

od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z dnia 28 listopada 2012 r.

sygn. akt III Ns.Rej.Pr. 848/12 postanawia:

I sprostować niedokładność w komparycji zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że jej dotychczasową treść zaczynającą się od słów: „sprawy z wniosku”, a kończącą się słowami: „wznowienie postępowania” zastąpić następującymi słowami:

„sprawy ze skargi Gminy K. i Miejskiego Ośrodka (...) w K.

o wznowienie postępowania

w sprawie z wniosku P. M.

o zarejestrowanie tytułu prasowego”;

II zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nadać mu treść:

1. wznowić postępowanie w sprawie Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie o sygn. akt III Ns.Rej.Pr. 43/11,

2. uchylić postanowienie z dnia 16 lutego 2011 r.,

3. oddalić wnioszek P. M., prowadzącego działalność pod firmą (...) o zarejestrowanie tytułu prasowego,

4. zasądzić od P. M. na rzecz Gminy K. oraz Miejskiego Ośrodka (...) w K. kwoty po 320 (trzysta dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

III zasądzić od P. M. na rzecz Gminy K. kwotę 490 (czterysta dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 531/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2011 r. /k. 7/, wydanym w sprawie III Ns Rej. Pr. 43/11 z wniosku P. M. o zarejestrowanie tytułu prasowego Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wpisał do sądowego rejestru dzienników i czasopism: 1). w rubryce 3 „tytuł czasopisma oraz siedziba i adres redakcji” – (...) ul. (...), (...)-(...) W.; 2). W rubryce 4 „dane osobowe redaktora naczelnego” – P. M. zamieszkały ul. (...), (...)-(...) K.; 3). W rubryce 5 „określenie wydawcy, jego siedziba i adres” – (...) ul. (...), (...)-(...) W.; w rubryce 6 „częstotliwość ukazywania się czasopisma” – 1 raz w miesiącu.

W dniu 26 kwietnia 2012 r. Miejski Ośrodek (...) w K. i Gmina K. złożyli skargę o wznowienie postępowania, wnosząc jednocześnie o uchylenie powyższego postanowienia w całości i oddalenie wniosku, z zasądzeniem na swoją rzecz od P. M. kosztów postępowania. W uzasadnieniu skargi podniesiono, iż Miejski Ośrodek (...) w K. i Gmina K. wydawali od wielu lat czasopismo o tożsamym tytule (...), a zatem winni być uczestnikami postępowania rejestrowego, na podstawie art. 510 § 1 i 2 k.p.c. Wnioskodawca P. M. uczestniczący uprzednio również w procesie wydawniczym owego czasopisma, jako pracownik miejskiego Ośrodka w K. był poinformowany tym samym o funkcjonowaniu na rynku tożsamego tytułu. W związku z tym skarżący oparli swoją skargę na treści art. 410 pkt. 2 k.p.c., podnosząc, iż na skutek naruszenia przepisów prawa byli pozbawieni możliwości działania. Powoływali się, jeżeli chodzi o podstawę materialnoprawną stanowiska w sprawie, na art. 21 prawa prasowego.

P. M. wnosił o oddalenie skargi.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 28 listopada 2012 r, wydanym pod sygn. akt. III Ns Rej. 848/12, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oddalił skargę.

Sąd I instancji ustalił, iż od wielu lat Miejski Ośrodek (...) w K. wraz z Gminą K. wydają miesięcznik o tym samym tytule, co wpisane do rejestru czasopismo (...), którego wydawcą jest P. M.. W marcu 2012 r. zostało wydane powyższe czasopismo przez P. M. i po tym fakcie skarżący /nazywani błędnie przez Sąd wnioskodawcami/ dowiedzieli się, że prawo do wydawania czasopisma o spornym tytule uzyskał wyżej wymieniony. Miejski Ośrodek (...) w K. oraz Gmina K. nigdy nie wystąpili do sądu z wnioskiem o zarejestrowanie spornego czasopisma.

W rozważaniach Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 20 i 21 Prawa prasowego i orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazując na bardzo ograniczony zakres kontroli Sądu w postępowaniu rejestrowym. Rejestracja tytułu ma znaczenie jedynie notyfikujące i nie potwierdza prawa do tytułu, zaś postępowanie to ma też na celu zapobieżenie istnienia na rynku prasowym pism o identycznym tytule.

Wskazując, że w tej konkretnej sprawie wnioszek P. M. o zarejestrowanie czasopisma o tytule (...) zawierał wszystkie dane niezbędne do wpisania go do sądowego rejestru dzienników czasopism, a jednocześnie ustalając, że w rejestrze nie figuruje tytuł prasowy, który miałby identyczną nazwę, Sąd Okręgowy uznał, iż nie istniały przesłanki do odmówienia rejestracji spornego tytułu, a sama rejestracja nie stanowi naruszenia prawa do ochrony nazwy już istniejącego tytułu prasowego. Takie naruszenie miałoby bowiem miejsce, gdyby tytuł (...) był już zarejestrowany i należał do innego wydawcy - art. 21 prawa prasowego.

Natomiast nadanie czasopismu (...), wydawanemu przez Miejski Ośrodek (...) w K. i Gminę K., numeru ISSN przez Bibliotekę Narodową w W. zdaniem Sądu I instancji oznaczało jedynie, że czasopismo to znajduje się w zasobach Biblioteki Narodowej w Polsce. Międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych /ISSN/ jest nadawany zasobom ciągłym /czasopismom, gazetom, seriom numerowym, rocznikom, itp./, ukazującym się na różnych nośnikach i służy do identyfikacji danego tytułu, wprowadzając go do światowego systemu informacji, tym samym samo nadanie takiego numeru nie może oznaczać prawa własności do tytułu.

Sąd Okręgowy wskazał również, że w niniejszym postępowaniu wnioskodawcy przyznali, że nigdy nie występowali do Sądu z wnioskiem o zarejestrowanie czasopisma (...) na ich rzecz.

Powyższe implikowało zdaniem Sądu I instancji niezasadność skargi, a w konsekwencji jej oddalenie.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła Gmina K., która zaskarżając je w całości, zarzuciła Sądowi I instancji naruszenie art. 21 prawa prasowego, poprzez jego błędną wykładnię, skutkującą nierozpoznanie istoty sprawy i w konsekwencji nieudzieleniem ochrony prawnej istniejącemu tytułowi prasowemu.

Podnosząc powyższe skarżąca wniosła o zmianę lub uchylenie zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie skargi o wznowienie postępowania i o zmianę bądź uchylenie postanowienia objętego skargą w całości i oddalenie wniosku P. M. w całości.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, z poniższym uzupełnieniem. Należy bowiem uściślić, iż Miejski Ośrodek (...) w K. wydawał przedmiotowe czasopismo o nazwie (...) od 2001 r. do 2007 r., zaś od 2008 r. do 2012 r. tytuł ten był wydawany przez Gminę K., składającą apelację /okoliczności niesporne, egzemplarze pisma w aktach, oświadczenie złożone na rozprawie – k. 344/. Wnioskodawca P. M. był pracownikiem Miejskiego Ośrodka (...) w K. od 1.04.2000 r. do 31.01.2003 r., gdzie do zakresu jego obowiązków należało m.in. wykonywanie składu wydawnictw (...), tj. wydawanego przez ten ośrodek (...), natomiast w okresie od 1.02.2003 r. do 13.07.2007 r. był pracownikiem Gminy K. i współuczestniczył w wydawaniu pisma /okoliczności wskazane w skardze, odpisy świadectwa pracy i umów o pracę- 95-102/. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w świetle tych dokumentów nie są wiarygodne oświadczenia P. M., iż dowiedział się, że Gmina wydaje pismo dopiero rok po rejestracji.

Przechodząc od oceny subsumpcji należy wskazać, iż okazała się wadliwa, co zasadnie podnosi apelant. Sąd I instancji mianowicie nie zastosował właściwie przepisu art. 21 prawa prasowego, jak i nie rozważył właściwie przesłanki wznowienia postępowania, o której mowa w art.410 pkt. 2 k.p.c., a dotyczącej pozbawienia możliwości działania skarżących, na skutek niewskazania ich jako zainteresowanych przez wnioskodawcę w postępowaniu rejestrowym. Doprowadziło to do sytuacji, że wydający czasopismo o identycznej nazwie jak wnioskowane do rejestracji: Miejski Ośrodek (...) w K., w dalszej kolejności Gmina K., a więc zainteresowani w rozumieniu art. 510 § 1 i 2 k.p.c. nie brali udziału w postępowaniu rejestrowym. Winni być oni wskazani przez wnioskodawcę już we wniosku rozpoczynającym tę procedurę /k -2/. Oznacza to nieważność postępowania i tym samym implikuje zasadność wznowienia postępowania /por. Karol Weitz Kodeks Postępowania Cywilnego Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, Tom 2, Lexis Nexis Polska Sp. z oo, Wydanie 3, komentarz do art. 412 k.p.c. , str. 416/ i w dalszej konsekwencji, stosownie do art. 412 § 2 k.p.c., uchylenie zaskarżonego postanowienia i wydanie orzeczenia o charakterze merytorycznym /por. Komentarz j/w - str. 421/.

Przechodząc do omówienia treści tegoż merytorycznego rozstrzygnięcia należy zauważyć, iż w postępowaniu rejestrowym, które ma charakter bardzo wąski i sformalizowany, Sąd stosownie do treści art. 21 Prawa prasowego bada czy na rynku istnieje tytuł prasowy identyczny ze zgłoszonym do zarejestrowania, nie bada przy tym praw do tytułu. Zgodnie z § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lipca 1990 w sprawie rejestru dzienników i czasopism Sąd przez wydaniem postanowienia zasięga informacji w Sądzie, obecnie Okręgowym, czy

nazwa dziennika lub czasopisma nie jest zbieżna z istniejącym już tytułem prasowym /Dz.U.1990.46.275/. Nie jest dopuszczalne zarejestrowanie pisma, którego tytuł jest identyczny z nazwą pisma już istniejącego (por. postanowienie SN z dnia 1.12.1997 r., III CKN 443/97; postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2002r., sygn.. akt V CKN 1040/00, a także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 marca 1998 r., I ACa 1034/97). Należy zauważyć jednak, iż wbrew pogładowi Sądu I instancji pojęcie tytułu istniejącego na rynku nie oznacza wyłącznie tytułu zarejestrowanego. Oczywiście w pierwszej kolejności tytułem istniejącym będzie tytuł zarejestrowany, nie mniej jednak możliwa jest sytuacja, gdy tytuł prasowy nie został zarejestrowany, lecz Sąd posiada wiedzę o jego istnieniu. W takiej sytuacji Sąd powinien odmówić wnioskowi o rejestrację zgłoszonemu przez podmiot nie będący wydawcą /por. Jacek Sobczak Komentarz do art. 21 Prawa prasowego, teza 4, Lex/. Sytuacja taka niewątpliwie ma miejsce w niniejszej sprawie. Przedmiotowe pismo było wydawane od 2001 r. najpierw przez Miejski Ośrodek (...), potem przez Gminę. Miało nadany nr ISSN przez Bibliotekę Narodową w lutym 2001 r./pismo Biblioteki narodowej k-94/, nie budzi więc żadnych wątpliwości, iż przez te wszystkie lata istniało na rynku. W tej sytuacji brak było podstaw do rejestracji tytułu o tożsamej nazwie przez P. M.. W związku z tym po ponownym rozpoznaniu sprawy, na skutek wznowienia postępowania i uchylecia poprzedniego orzeczenia z dnia 16 lutego 2011r., jego wniosek na podstawie art. 21 prawa prasowego, należało oddalić, zasądzając jednocześnie od niego na rzecz uczestników koszty postępowania na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Implikuje to zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w sposób wskazany w pkt. II sentencji. Koszty postępowania apelacyjnego zasądzono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. art. 520 § 2 k.p.c. Natomiast sprostowanie orzeczenia zawarte w pkt. I postanowienia uzasadnia art. 350 § 3 k.p.c., wobec tego, iż wnioskodawcą jest nadal P. M., Miejskiemu Ośrodkowi (...) w K. oraz Gminie K. przysługuje przymiot uczestników postępowania, a zarazem skarżących w sensie złożenia i popierania skargi o wznowienie postępowania. W żadnym wypadku nie są oni wnioskodawcami, albowiem złożenie powyższej skargi o wznowienie postępowania „nie odwraca” ról podmiotów występujących w dotychczasowej procedurze. Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.